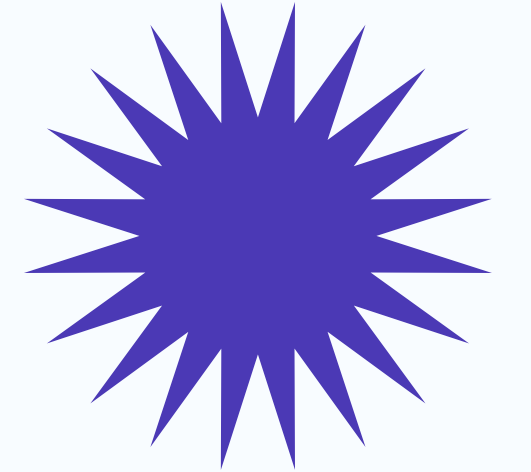

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA
SERVİSİ

PROBLEM ÇÖZME & BECERİLERİ

Psk. Dan. Semra YILMAZ

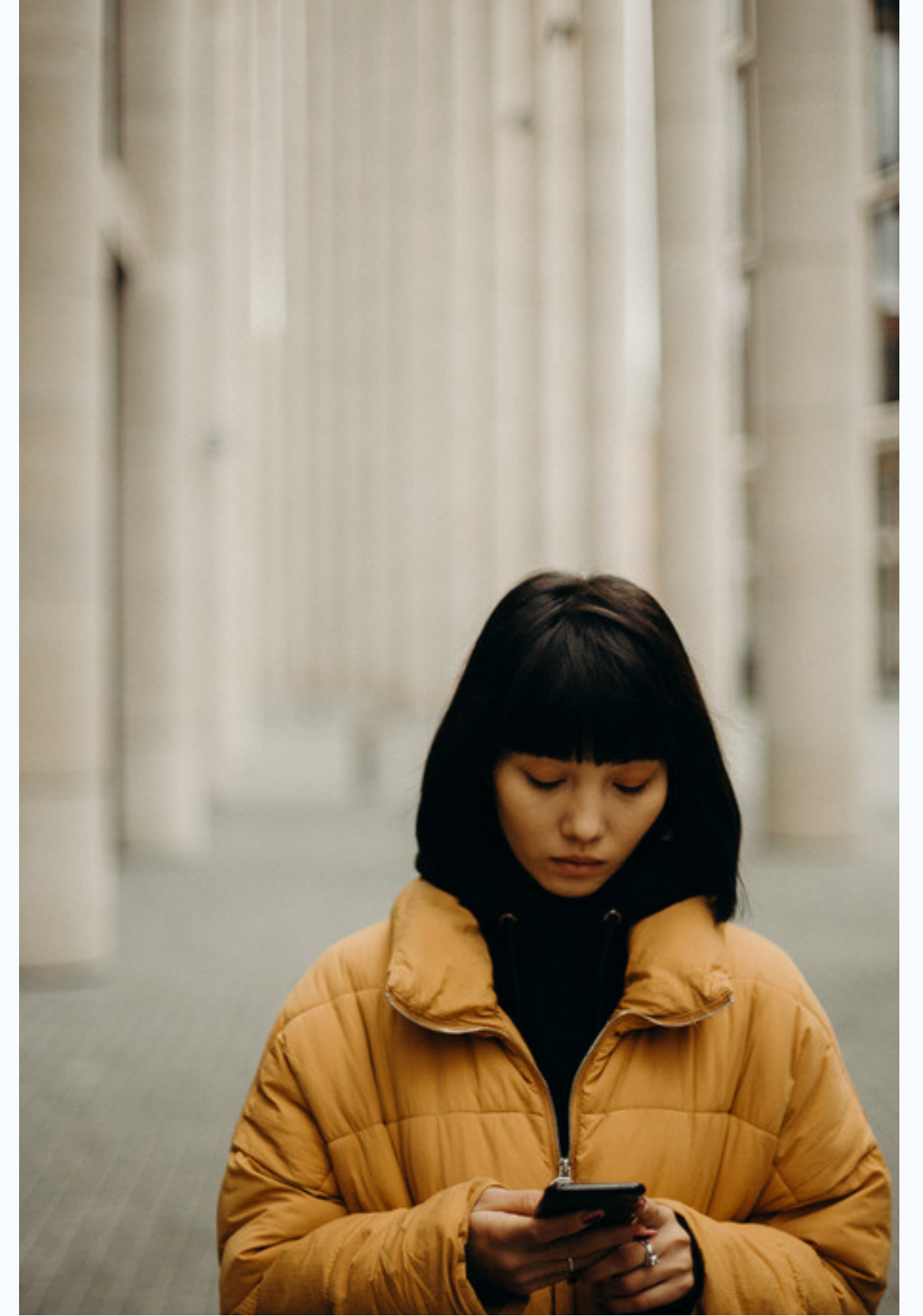
PROBLEM

Giderilmek istenen her güçlük bir problem olarak basitçe tanımlanmaktadır.

Bir durumun problem olarak tanımlanabilmesi için iki koşulu taşıması gerekmektedir:

- 1.Kişide rahatsızlık uyandırmalıdır.
- 2.Birden fazla çözüm yolu olmalıdır.

Problem dendiğinde aklımıza yalnız matematik alanındaki problemler gelmez. Yaşam bir dizi problemin çözümlerini gerektirir. Problem, bireyin varmak istediği bir amaca ulaşmasına ket vuran engeller olduğu zaman ortaya çıkar.

Örneğin sinemaya gitmek istiyorsunuz, fakat yanınızda yeterli para yok. Bu örnekte amaç sinemaya gitmek, engel ise para yokluğudur. Bu ve buna benzer problemler günlük hayatta rastladığımız ve çözüm aradığımız problemlerdir.

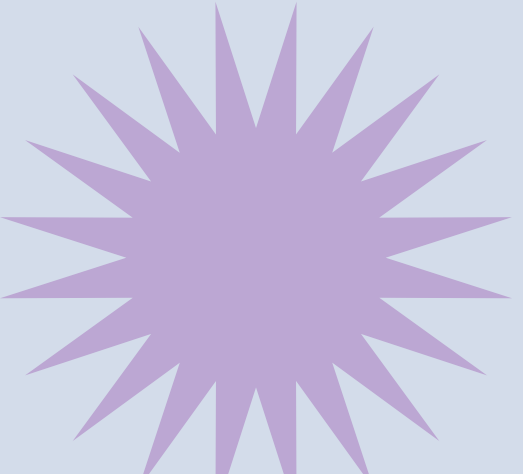
Problemler uzun süreli, kısa süreli, basit veya karmaşık olabilir. Duygusal, ekonomik ve bedensel problemler olabilir. Bu farklı problem türleri birbirleri içine karışarak büyük karmaşık problemler haline dönüşebilirler.

Problemlerin çözümleri, problemin türü ve karmaşıklığına göre değişir. Bazı problemler tamamıyla mantık yoluyla çözülür, bazı problemler duygusal olgunluğu gerektirir. Bazı problemler ise olaylara yeni bir algılama açısından bakmayı gerektirir.

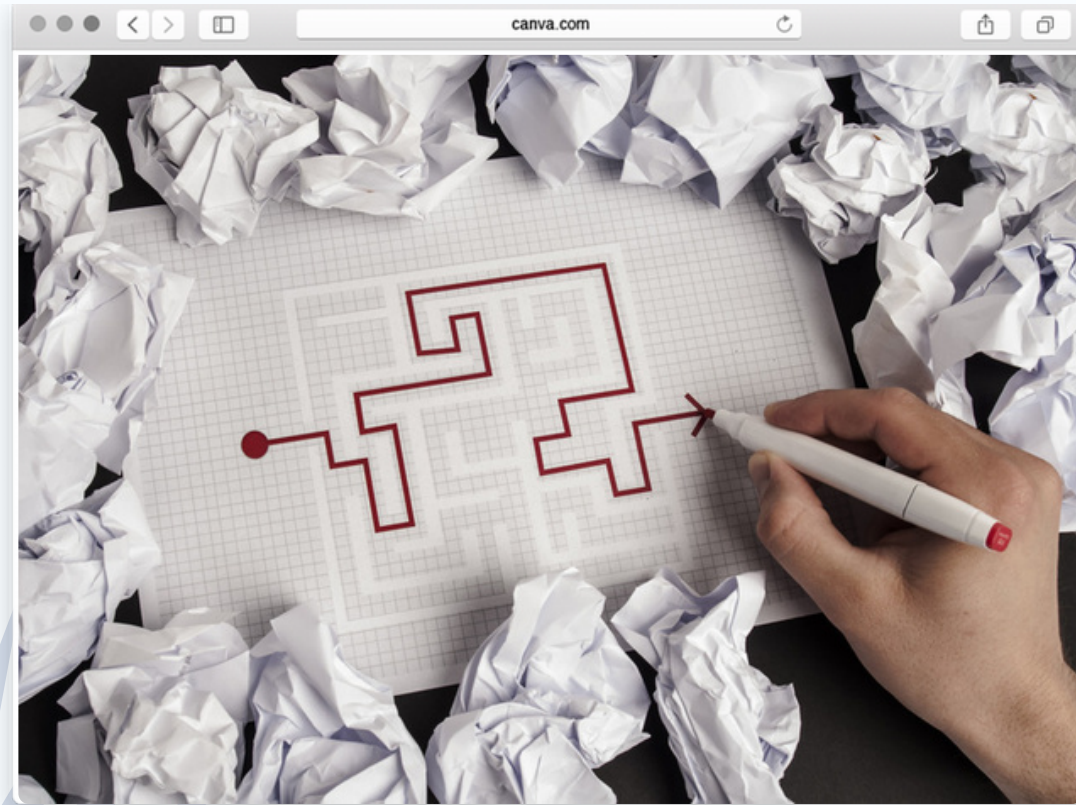

Öyle görünüyor ki, problemler hayatımızın değişmez unsurlarından ve bizim bunlardan kaçmamız mümkün değil. O zaman yapılması gereken bu problemlerle baş etmesini öğrenmektir. Bir başka anlatımla, problem çözme becerilerini kazanmak ve bu problemleri çözmektir. Çünkü insanın problemsiz bir hayat yaşaması düşünülemez. Hatta, insan yaşamı bu problemlerle canlanır.

PROBLEM ÇÖZME BECERİSİNİN AMAÇLARI

01.

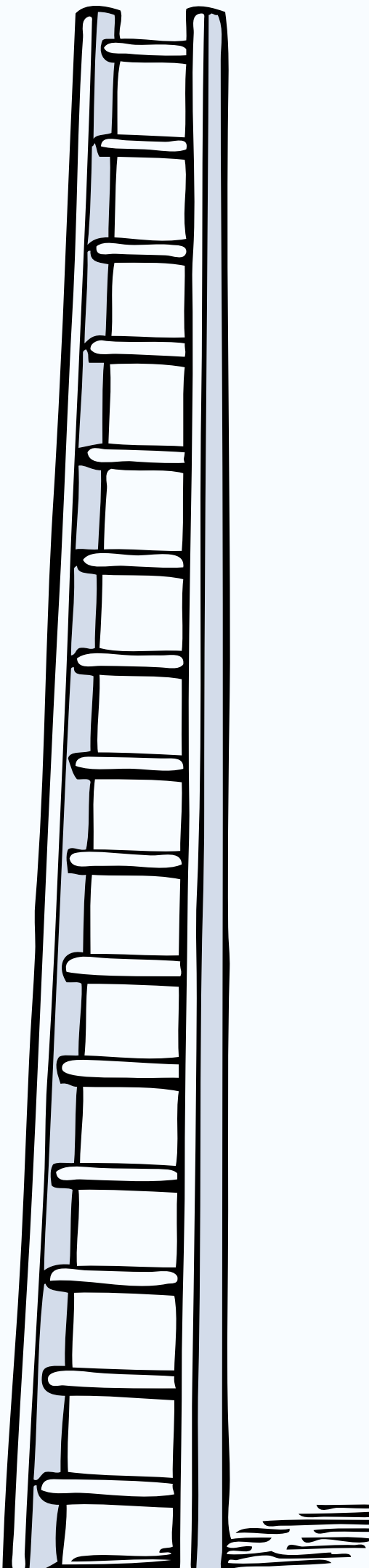
Öğrenmeyi edilgen bilgi ailesi olmaktan çıkarıp aktif, özgür ve kendi kendine öğrenen ve problem çözen kişi yaparak eğitim programının vurgusunu öğretmekten öğrenmeye kaydırabilme

02.

Ezberlenmesi gereken bilgiyi sınırlandırıp, bireyin yüklü içerikler yerine çözülecek problemlerle karşı karşıya bırakarak yeni bilgiler edinmesini sağlayacak beceri ve tutumları geliştirmesini sağlayabilme,

03.

Bireylerin problemlerini çözmeleri için kolaylaştırıcı ortamlar hazırlaması ve işbirliği yapabilmesidir.

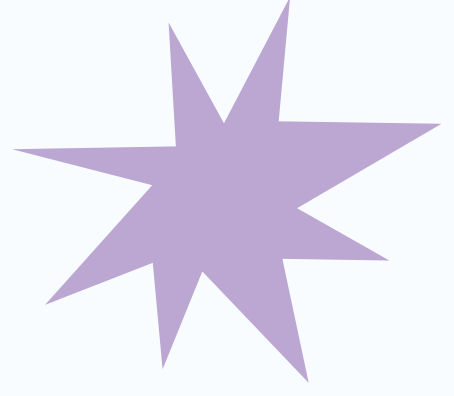
Problem çözüme becerisi;

Bireyin birey olma ve çevresiyle baş etme sürecinde en belirleyici rollerinden birisidir. Bu bağlamda, insanlığın gelişimi ve refahı da bu üstün yeteneğin geliştirilmesine bağlıdır. Çünkü insanoğlu çevresiyle ve sorunlarıyla kendi gücüyle, kendi problem çözme gücü çerçevesinde baş etmek zorundadır.

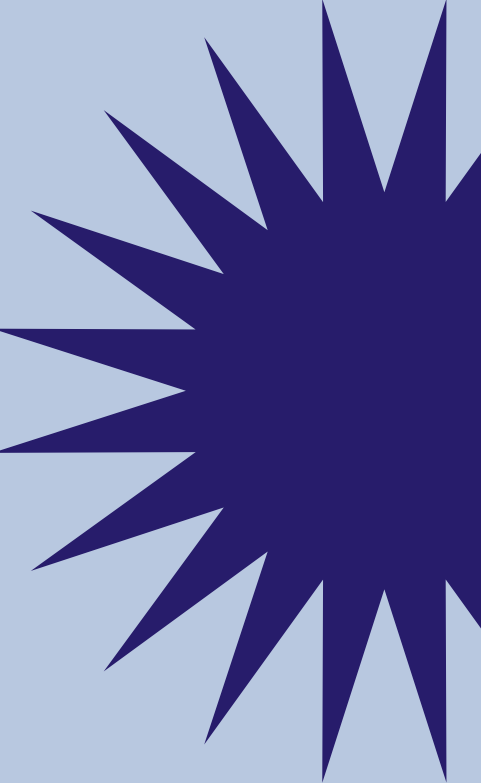
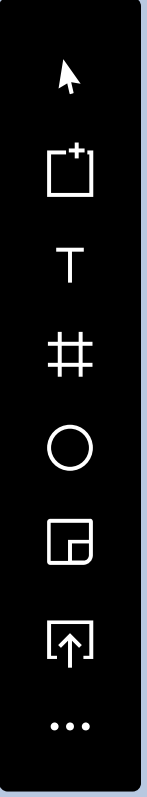
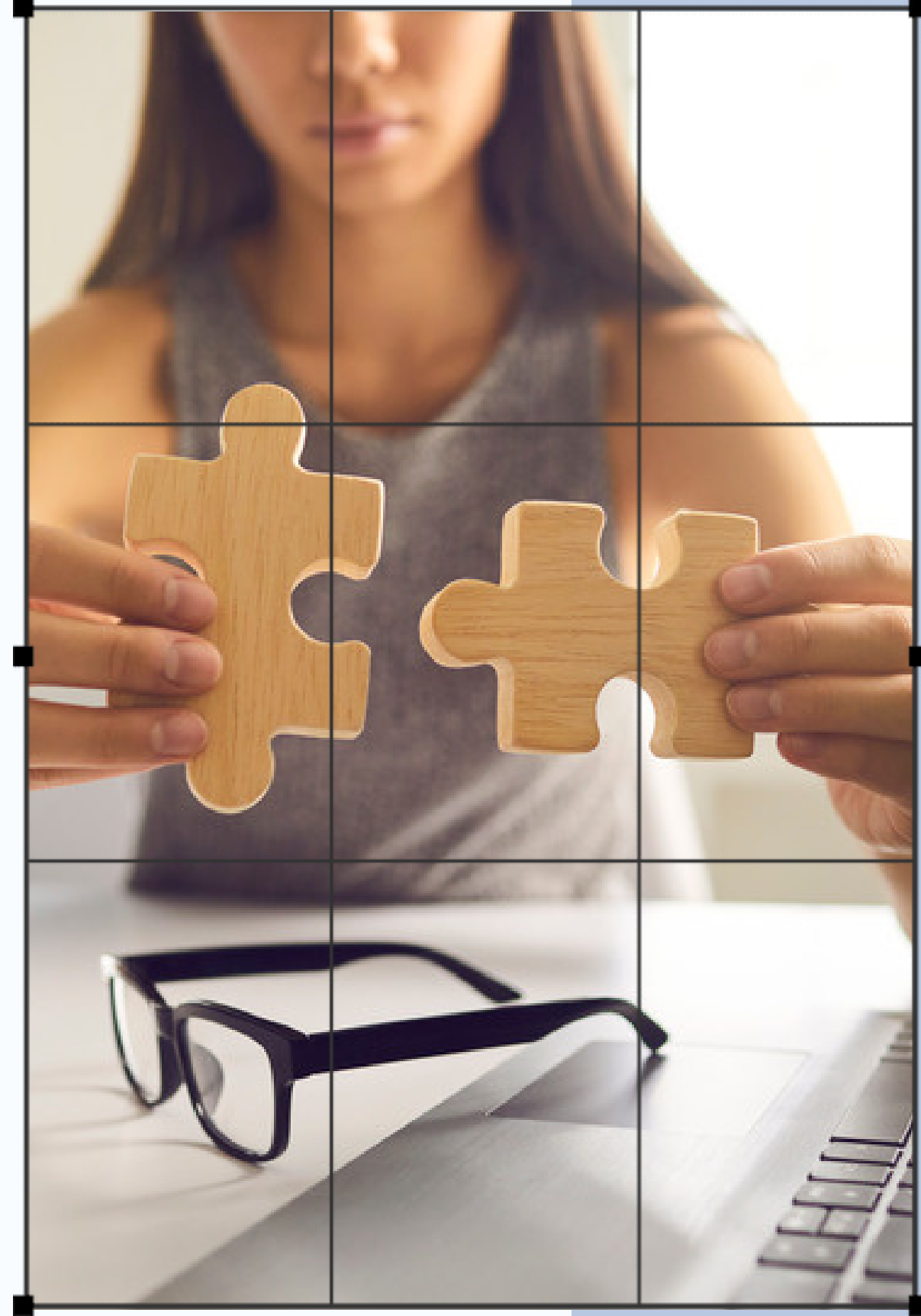
Bunun oluşmasında da kişinin problemleriyle etkili bir biçimde baş etme konusundaki kendini değerlendirmesi son derece önemli rol oynamaktadır. Öyle ki, problem çözmede olumlu benlik algısına sahip olan kişiler, gerçek problem çözme becerisinde de çok daha başarılı olabilecektir.

Çünkü, "ben problemlerimle baş edebilirim, bu problemler başa çıkılamayacak korkutucu şeyler değil, bunlarla baş edebilmek büyük ölçüde bana bağlı" vb. düşünceler içinde problemlerine eğilen, akılcı bir bakış açısıyla yaklaşan kişinin, sırf bu yaklaşımı bile, daha sağlıklı düşünebilmesini ve etkili çözümleri bulabilmesini sağlayıcı olabilmektedir.

Yaratıcı Problem Çözme Yöntemi

Yaratıcı problem çözme yöntemi Alex Osborn'un 1930'lu yıllarda ortaya attığı beyin fırtınası tekniği ile başlamıştır. Daha sonra, bu yöntem üzerine çalışan Treffinger, Isaksen ve Dorval (2006) tarafından geliştirilmiştir. Yaratıcı problem çözme yöntemi şu aşamaları kapsamaktadır:

1. Problemi anlama:

- Doğru soruyu sorma, doğru problem üzerinde çalışma ya da cevap üretecek bir problem cümlesi kurmayı içerir. Bu aşamanın üç alt basamağı vardır:
- Problem bulma, veri toplama, problemi tanımlama.

3. Harekete geçmek için plan yapma:

- Birden fazla yeni ya da işe yarar seçenek varsa bunları analiz etmek, yararlı bir çözüm formunda sadeleştirerek yeniden tanımlamak gerekmektedir. Bu aşamada önemli olan başarılı bir uygulama planı ya da çözümü sunacak en iyi yeni ya da işe yarar olasılığa şans tanımaktır.

2. Fikir üretme:

- Burada amaç, bir problem cümlesini belirleyerek potansiyel çözüm olabilecek fikir üretme aşamasına geçmektir.

4. Test etme:

- Hazırlanan uygulama planının test edildiği ve sonuçların değerlendirildiği aşamadır.

Yaratıcı problem çözümede amaç, yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme ve analitik düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi, geliştirilen bu becerilerin ilgili süreçler ve disiplinlerde kullanılmasıdır (Özkök, 2005).

Yaratıcı problem çözme süreci, problem çözme sürecinden farklı olarak daha ayrıntılı bir planlama, tekrar tekrar başa dönüp değerlendirme yapma ve farklı olanı bulma çabasını içermektedir.

